

Η ΚΛΗΣΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΝ

(ΣΥΝΟΠΤΙΚΗΝ ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΕΙΟΝ)

Υ Π Ο

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Π. ΠΑΤΡΩΝΟΥ, Δρ. Θ.

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Τὸ παρελθὸν ἔτος ἐξεδόθη μία σύντομος μελέτη μας ὑπὸ τὸν τίτλον «᾿Απόστολος καὶ ᾿Αποστολή»*, διὰ τῆς ὁποίας ἐπεχειρεῖτο ἡ ἀπὸ ᾿Ορθοδόξου πλευρᾶς βιβλικὴ θεμελίωσις τοῦ θέματος τῆς ἀποστολικότητος τῆς ᾿Εκκλησίας. Τῆς μικρᾶς ἐκείνης ἐργασίας τὰ κύρια σημεῖα ἦσαν: 1) ᾿Ο ὄρος «ἀπόστολος» μὲ τὴν βιβλικὴν ἔννοιαν δὲν ἀπαντᾶται οὔτε εἰς τὴν ἑλληνικὴν κλασσικὴν γραμματολογίαν οὔτε εἰς τὸν περιβάλλοντα τὴν Κ. Διαθήκην κόσμον, ἀλλ' εἶναι δημιούργημα καθαρῶς τῆς καινοδιαθηκικῆς γλώσσης καὶ ὀπωσδήποτε ὄρος ὅστις ἐκφράζει συγκεκριμένην ἔννοιαν τῆς χριστιανικῆς ὀρολογίας. 2) ᾿Ο ἀπόστολος ὡς φορεὺς τῆς ἐξουσίας τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν κόσμον καὶ ὡς «ἐν πλήρει ἐξουσίᾳ» καὶ «δυνάμει» λειτουργὸς τῆς χριστιανικῆς πίστεως πρέπει νὰ διακρίνεται ἀπὸ τὴν ἀποστέλλουσαν αὐτὸν ᾿Αρχήν, ἔστω καὶ ἂν ἡ παρουσία του εἶναι μία δυναμικὴ ἐκπροσώπησις τοῦ λυτρωτικοῦ ἔργου τῆς θείας Οἰκονομίας. 3) ᾿Επειδὴ καὶ ἡ «ἀποστολή» καὶ ἡ «ἐξουσία», τὰς ὁποίας λαμβάνει ὁ ἀπόστολος εἶναι σαφῶς ἐκκλησιολογικαὶ λειτουργικαὶ καὶ ὄχι προσωπικαὶ ιδιότητες τοῦ καλουμένου, δέον ὅπως ὁ ἀπόστολος ὑποτάσσεται εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν κοινότητα ἐκ τῆς ὁποίας ἀποστέλλεται. 4) ᾿Η ἀποστολικότης, ὡς ἐκκλησιολογικὸν γεγονός, ἔχει τὴν ἀφετηρίαν της εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ᾿Ιησοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος εἶναι «᾿Απόστολος» καὶ «᾿Αρχιερεὺς» τῆς κοινῆς ὁμολογίας, ἀλλὰ καὶ «ἀπαρχὴ τῶν ἀποστόλων» διὰ μέσου δὲ τῶν δώδεκα Μαθητῶν ἐκτείνεται ἡ ἀποστολικότης εἰς πάντας τοὺς «ἀποστόλους τοῦ Χριστοῦ» καὶ

* Εἰσήγησις ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον εἰς τὸ Δελτίον Βιβλικῶν Μελετῶν, τόμ. 2ος, Τεύχ. 7ον, Ἰούνιος 1974, σελ. 230-247 καὶ αὐτοτελῶς ὡς ἔκδοσις τοῦ Γραφείου ᾿Εξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς ᾿Εκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ ἐλαχίστας προσθήκας καὶ ἀλλαγάς, ὑπὸ τὸν τίτλον «Βιβλικὴ θεμελίωσις τῆς ἀποστολικότητος τῆς ᾿Εκκλησίας», Ἀθήναι 1975, σελ. 47.

εἰς τοὺς «ἀποστόλους τῶν Ἐκκλησιῶν», ὡς μία ἱστορικὴ ἐκκλησιολογικὴ διαδοχὴ. 5) Ἡ ὀρθὴ κατανόησις τοῦ ἀποστολικοῦ ἀξιώματος δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ βάσει ἐκκλησιολογικῶν, χριστολογικῶν καὶ πνευματολογικῶν προϋποθέσεων, ὥστε νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν ὅτι ἡ κλήσις τοῦ ἀποστόλου διενεργεῖται ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοῦ «διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ» καὶ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι. Καὶ 6) Ἡ ἱστορικὴ καὶ ἐσχατολογικὴ πορεία τοῦ ἀποστόλου, ἔχουσα ὡς ἀφετηρίαν τὴν ἀτομικὴν καὶ ἐκκλησιολογικὴν ἐμπειρίαν τῆς Ἀναστάσεως, καταλήγει τελικῶς διὰ τοῦ μαρτυρίου εἰς τὴν ὁμολογίαν πίστεως, διαγράφουσα καὶ διακηρύττουσα συγχρόνως τὸ ἀποστολικὸν φρόνημα καὶ ἦθος, μὲ τὸν σκοπὸν τὴν ἔλευσιν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Διὰ τῆς παρουσίας καὶ πάλιν μικρᾶς αὐτῆς μελέτης, ἥτις ἐγράφη μὲ ἀφορμὴν μίαν σχετικὴν εἰσηγήσιν εἰς τὸ Φροντιστήριον Κατηχητῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ μίαν σειρὰν παρεμφερῶν μαθημάτων εἰς τὸ Κέντρον Ἱεραποστολικῶν Σπουδῶν, ἀποσκοποῦμεν νὰ ἐρευνήσωμεν τὰ βιβλικὰ δεδομένα, τὰ σχετιζόμενα μὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν δώδεκα Μαθητῶν τοῦ Κυρίου, ὥστε νὰ προσεγγίσωμεν, ὅσον εἶναι δυνατόν, τὴν θεολογίαν τῆς κλήσεως αὐτῶν, οἱ ὅποιοι κατεστάθησαν Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ οὕτω νὰ παρουσιάσωμεν περισσότερον ὀλοκληρωμένην τὴν εἰκόνα τῶν Μαθητῶν-Ἀποστόλων, τὴν ὁποίαν εἶχον ὡς σκοπὸν νὰ πράξουν αἱ σχετικαὶ εἰσηγήσεις καὶ τὰ μαθήματά μας πρὸς τοὺς πιστοὺς ἐκείνους νέους, οἱ ὅποιοι θέτουν τοὺς ἑαυτοὺς των εἰς τὴν διακονίαν τῆς διαδόσεως τῆς «καινῆς διδασχῆς» τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Πρὸς αὐτοὺς τοὺς νέους, λοιπὸν, οἱ ὅποιοι ἐκπροσωποῦν τὸ τιμιώτερον καὶ ἀληθινώτερον τμῆμα τῆς χειμαζομένης Ἐκκλησίας μας, ἀφεροῦνται ἢ παροῦσα ἔκδοσις.

Γ. Π. Πατρῶνος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

ΤΟ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΝ ΥΠΟΒΑΘΡΟΝ ΤΗΣ ΚΛΗΣΕΩΣ

1. Ἡ σπουδαιότης τῆς κλήσεως.

Περὶ τῆς κλήσεως τῶν Μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ, τῶν ἰδιαιτέρων χαρακτηριστικῶν γνωρισμάτων τῆς ομάδος τῶν Δώδεκα καὶ περὶ τῆς ἐκκλησιολογικῆς κατανοήσεως τῆς προσωπικῆς των ἐκλογῆς καὶ ἀποστολῆς ἐν τῷ κόσμῳ, ὡς βασικὰς πηγὰς, διὰ τὴν ἀντλησιν τοῦ σχετικοῦ ὕλικου, ἔχομεν κυρίως τὰ ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ἱστορικὰ κείμενα τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν καὶ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων. Τὰ ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς εὐρισκόμενα στοιχεῖα ἐπικουροῦν σημαντικῶς διὰ τὴν προσέγγισιν τῆς βιβλικῆς ἐρμηνείας τῆς κλήσεως τῶν Μαθητῶν εἰς τὴν ἀποστολικότητα τῆς Ἐκκλησίας, τὸ δὲ ἀπαντῶμενον ἀντίστοιχον ὕλικόν εἰς τὰ εὐρεθέντα ἐν τῷ χωρίῳ Nag Hammadi, τῆς αἰγυπτιακῆς ἐρήμου τῶν πρώτων χριστιανῶν ἀσκητῶν, Γνωστικὰ κείμενα¹, καθὼς καὶ εἰς τὰ Ἀπόκρυφα Εὐαγγέλια, εἶναι δευτερευούσης σημασίας, διὰ τὴν παροῦσαν μικρὰν μελέτην μας, καθόσον αἱ πληροφορίαι αὐταὶ εἶναι ἀναμειγμέναι μετὰ μὴ «κανονικῶν» στοιχείων.

Ἐκ τῶν κανονικῶν Εὐαγγελίων τὸ κατὰ Μᾶρκον ἔχει χαρακτηρισθῆ ὡς τὸ εὐαγγέλιον τῶν Μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι καὶ οἱ λοιποὶ Εὐαγγελισταὶ δὲν δεικνύουν τὸ αὐτὸ ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς Μαθητάς. Θὰ ἠδυνάμεθα μάλιστα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἅπαντες οἱ Εὐαγγελισταὶ ἄνευ διακρίσεως ἀσχολοῦνται μετ' ἰδιαιτέρου ζήλου περὶ τὴν ζωὴν, τὴν ἐκλογὴν, τὴν κλήσιν, τὴν ἀποστολὴν καὶ τὸ ἔργον τῶν Δώδεκα, ἕνεκα τῆς μεγίστης σημασίας, ἣν εἶχεν ἡ παρουσία των, εἰς τὴν καθόλου ἱστορίαν τῆς θείας Οἰκονομίας καὶ τῆς διὰ τῆς Ἐκκλησίας συνεχίσεως τοῦ λυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἡ σπουδαιότης τῆς ἐκλογῆς ἰδιαιτέρως τῶν Μαθητῶν καὶ Ἀποστόλων λαμβάνει τεραστίας διαστάσεις ἐὰν ἀναλογισθῶμεν ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος συνέχισις τοῦ ἔργου τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ πραγματοποιεῖται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ δι' αὐτῶν τούτων τῶν Ἀποστόλων, καθὼς κατενόηθη καὶ διετυπώθη τοῦτο ὑπὸ τῆς Ἰωαννείου θεολογίας τῆς πρώτης Ἐκκλησίας: «καθὼς ἀπέ-

1. Βλ. Σ. Χ. Ἀγουρίδου, Τὰ Γνωστικὰ χειρόγραφα τοῦ Nag Hammadi..., Ἀθήναι 1959.

σταλαμέ με ὁ Πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς, λάβετε πνεῦμα ἅγιον» (Ἰωάν. 20,21)². Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Πνεύματος δὲν σχετίζεται ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Ἰωάννου γενικῶς μόνον μετὰ τὴν δημιουργίαν τῆς ὁρατῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν διενέργειαν τῶν χαρισματικῶν λειτουργιῶν ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ εἰδικώτερον μετὰ τὴν συγκεκριμένην καθοδήγησιν τῶν Μαθητῶν διὰ τὴν ὀρθὴν κατανόησιν καὶ ἐν συνεχείᾳ μαρτυρίαν περὶ τοῦ προσώπου, τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν ἀποστολικὴν τῶν πορείαν πρὸς τὰ ἔθνη³.

Ἰπὸ τὸ πρῶτον τοῦτο τὸ χριστολογικὸν καὶ πνευματολογικὸν στοιχεῖον τῆς Κ. Διαθήκης φωτίζει ἐπαρκῶς, ὡς πιστεύομεν, τὸ ἐκκλησιολογικὸν πρόβλημα τῆς ἐκλογῆς τῶν Μαθητῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ θέμα τῶν προϋποθέσεων καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς κλήσεως αὐτῶν εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἄξιωμα.

Χαρακτηριστικόν, ἐν προκειμένῳ, εἶναι ὅτι ὅλαι αἱ σχετικαὶ ἐκθέσεις τῶν Εὐαγγελίων περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν Μαθητῶν ρίπτουν μεγάλην βαρύτητα εἰς τὴν χριστολογικὴν διάστασιν αὐτῆς, ὅτι δηλ. ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι πάντοτε ἐκεῖνος, ὁ Ὅποιος ἐκλέγει καὶ μάλιστα προτάσσει μετ' ἐμφάσεως τὴν προσωπικὴν ἀντανυμίαν Ἐγώ: «ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην» (Ἰωάν. 6,70) καὶ «ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. 15, 19)⁴. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἐκλογὴ πραγματοποιεῖται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς καὶ πάλιν ἡ ἐμφασίς τίθεται εἰς τὸ «διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Γαλ. 1,1). Ἡ κλήσις ἐνῶ εἶναι ἓνα γεγονός (ἀεδομένον αὐτῶ ἐκ τοῦ Πατρὸς) (Ἰωάν. 6,65) διενεργεῖται ἱστορικῶς ὑπὸ τοῦ Υἱοῦ, ὅστις «οἶδε» ποίους τελικῶς πρέπει νὰ ἐκλέξῃ (Ἰωάν. 13,18). Ὁ Πατήρ ἀσφαλῶς πάντοτε εὐρίσκεται ὕπαισθεν τῆς ἐκλογῆς⁵, ὁ Ἰησοῦς ὅμως προβαίνει εἰς τὴν διενέργειαν τῆς προσωπικῆς κλήσεως: «δεῦρο ἀκολούθει μοι» (Μάρκ. 10,21)⁶. Τοῦτο δεικνύει τὴν θεοκεντρικότητα ἀλλὰ καὶ τὴν χριστοκεντρικότητα ἐν τῇ ἀναζητήσει τῆς θεολογίας τῆς κλήσεως τῶν Μαθητῶν—Ἀποστόλων⁷.

2. Ἡ ἔννοια τῆς κλήσεως γενικῶς.

Ἡ χρῆσις τοῦ ρήματος καλέω-ῶ ἐν τῇ Κ. Διαθήκῃ ἀποσκοπεῖ κυρίως εἰς τὸ νὰ ἐπισημανθῇ δεόντως ἡ δυναμικὴ ἢ ἀποφασιστικὴ στάσις τοῦ καλοῦντος, κατὰ τὴν διαδικασίαν ὅχι μόνον τῆς ἐκλογῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς συγκεκριμέ-

2. Πρβλ. J. C r e h a n, *The Theology of St. John*, London 1965, σελ. 147.

3. Ἰωάν. 14,26· 15,26.

4. Βλ. Ἰωάν. 15,16: «οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς».

5. G. S c h r e n k, «ἐκλογὴ», ἄρθρον, ἐν *Theological Dictionary of the New Testament* (κατωτέρω ὡς Th. D.N.T.), τόμ. IV, σελ. 172.

6. Βλ. Ματθ. 8,22· 19,21· Λουκ. 9,59· 18,22· Ἰωάν. 1,43.

7. Βλ. Γ. Π. Π α τ ρ ῶ ν ο υ, Ἀπόστολος καὶ Ἀποστολή, ἐν *Δελτίῳ Βιβλικῶν Μελετῶν*, τόμ. 2ος, Τεύχ. 7ον (1974), σελ. 237-238.

νης κλήσεως προσώπου τινός εις τὴν διακονίαν τοῦ σωτηριολογικοῦ ἔργου τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς ἱστορίας.

Εἰς τὸ Ρωμ. 8,28-30 παραλλήλως πρὸς τὴν προϋπόθεσιν τῆς «προθέσεως» τῶν «κλητῶν» («τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς») ἐπισημαίνεται, μετ' ἐμφάσεως μάλιστα, τὸ «προγιγνώσκειν» καὶ «προορίζειν» διὰ τοὺς κλητούς. Τὴν θεολογίαν τῆς κλήσεως ἡ Κ. Διαθήκη τὴν διερευνᾷ ὄχι μόνον ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν λυτρωτικὴν σχέσιν τοῦ Θεοῦ μετὰ τοῦ συγκεκριμένου ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τοῦ ὅλου σωτηριολογικοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὴν καθόλου Δημιουργίαν. Ὁ Θεὸς ἐν ὄψει τῆς Δημιουργίας καὶ «πρὸ καταβολῆς κόσμου» (Ἐφεσ. 1,4) ἐντάσσει τὴν ἱστορίαν τῆς κλήσεως (ἢ τῶν κλήσεων) εἰς τὸ ὅλον σωτηριολογικὸν σχέδιον.

Ἡ περίπτωσις, παραδ. χάριν, τῆς ἀρχικῆς συναντήσεως τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τὸν Ναθαναὴλ καὶ ἡ διατύπωσις ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου ὅτι «πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν εἶδόν σε» (Ἰωάν. 1,48) τοποθετεῖ τὸ γεγονός τῆς κλήσεως ὄχι εἰς τὴν στιγμὴν τῆς συναντήσεως, ἀλλὰ εἰς τὸν χρόνον τοῦ «εἶδόν σε». Τὸ προφητικὸν τοῦτο πλαίσιον τῆς ἐκ μέρους τοῦ Ἰησοῦ «προγνώσεως» μᾶς ὀδηγεῖ ἀσφαλῶς εἰς τὸν χώρον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅπου ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐκλέγεται ὁ λαὸς Του, ἀπὸ καταβολῆς μάλιστα κόσμου, δυνάμει κυρίως τῆς κυριάρχου ἐκλογῆς Αὐτοῦ καὶ ὄχι ἕνεκα εἰδικῶν ἱστορικῶν γνωρισμάτων τοῦ λαοῦ τούτου. Καθὼς δὲ τὸ πρόβλημα τοῦ «προορισμοῦ» τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἰσραὴλ τίθεται ἐν τῇ Π. Διαθήκῃ ἐπὶ τῆς βάσεως τῆς σχέσεως τοῦ Δημιουργοῦ πρὸς τὴν Δημιουργίαν καὶ τοῦ γενικωτέρου σωτηριολογικοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου, οὕτω πως καὶ τὸ θέμα τῆς κλήσεως τῶν Μαθητῶν ἐν τῇ Κ. Διαθήκῃ⁸ ἐδράζεται ἐπὶ τῆς αὐτῆς σωτηριολογικῆς βάσεως τοῦ λυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Ἰησοῦ⁹.

Πράγματι, κατὰ τὴν ἄποψιν τοῦ Ἀπ. Παύλου, ὁ Θεὸς «οὐς προέγνω καὶ προώρισεν... καὶ οὐς προώρισε τούτους καὶ ἐκάλεσεν» (Ρωμ. 8,29-30). Ἡ «κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ πατρὸς» (Α' Πέτρ. 1,2) αὐτὴ κλήσις, ἢ ὁ «ἐκ κοιλίας μητρὸς» (Γαλ. 1,15) «ἀφορισμὸς» «εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ» (Ρωμ. 1,1) δέον νὰ μὴ θεωρηθῇ ὡς κατάλυσις τῆς ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας, καθόσον ἡ «πρόθεσις προϋποτίθεται¹⁰ καὶ ἡ δυνατότης «ἐκπτώσεως» ἐκ τῆς κλήσεως ἐνυπάρχει πάντοτε διὰ τὸν καλούμενον, ὡς συνέβη εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Ἰούδα¹¹, ἀλλὰ δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς μία χαρισματικὴ κίνησις τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Ἐνεκα τούτου ἡ κλήσις, ὡς δωρεὰ καὶ ὄχι ὡς ἀνθρωπίνῃ δυνατότητι, ἀποβλίνει τελικῶς «εὐλογία πνευματικὴ» (Ἐφεσ. 1,3) καὶ ὁ καλούμενος

8. Ἰωάν. κεφ. 6 καὶ 10. Βλ. περὶ τοῦ ἰωαννέου determinismus παρὰ Σ. Ἀ γ ο υ ρ ῖ δ ο υ, Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἐν τῷ Τετάρτῳ Εὐαγγελίῳ, Θεσσαλονίκη 1966, σελ. 24.

9. Πρβλ. E. S c h w e i z e r, Lordship and Discipleship, London 1960, σελ. 83.

10. Βλ. Ρωμ. 8,28.

11. Βλ. Ματθ. 26,47 ἐξ. καὶ παρὰλ.

ἀπὸ ἀπερριμένους, ἐξ αἰτίας τῆς πτώσεώς του, ἄνθρωπος μεταμορφοῦται εἰς «σκευὸς ἐκλογῆς» (Πράξ. 9,15).

Τὸ γεγονός δὲ ὅτι ὁ καλούμενος δύναται νὰ εἶναι πρὸ τῆς κλήσεως αὐτοῦ («μωρὸν τοῦ κόσμου» ἔναντι τῶν «σοφῶν», «ἀσθενῆς» ἔναντι τῶν «ἰσχυρῶν», «ἀγενῆς», «ἐξουθενημένος» καὶ «μὴ ὄν» ἔναντι τῶν «εὐγενῶν» καὶ τῶν «ὄντων», ἐνισχύει ἀκριβῶς τὴν χαρισματικὴν ἐρμηνείαν καὶ κατανόησιν τῆς κλήσεως¹². Αὐτοὶ οἱ «πτωχοὶ» ἐν τῷ κόσμῳ ὑπερβαίνουν ἑαυτοὺς διὰ τῆς πίστεως (Ἰακ. 2,5) καὶ ἀπὸ «περικαθάρματα τοῦ κόσμου» (Α΄ Κορ. 4,13) καθίστανται «κληρονόμοι τῆς βασιλείας» καὶ «συγκληρονόμοι Χριστοῦ» ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Οὐρανοῦ (Ρωμ. 8,17).

Ἡ κλήσις ἐξ ὑπαρχῆς κατενοήθη ἐν συσχετίσει πρὸς τὸ μυστήριον τῆς ἐκλογῆς καὶ ὑπὸ τῆς ἰωαννείου μάλιστα θεολογίας ἐχαρκτηρίσθη σαφῶς ὡς κλήσις χάριτος, ὡς κλήσις «ἀγορᾶς»: «οὗτοι ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ» (Ἄποκ. 14,4)¹³. Ἡ χαρισματικὴ αὐτὴ ἔννοια τῆς κλήσεως τῶν Μαθητῶν διαφαίνεται μὲ ἐνάργειαν καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ «ἀκαθάρτου» τελώνου Λευῖ, διὰ τῆς κλήσεως τοῦ ὁποίου ὁ Ἰησοῦς προβαίνει καὶ εἰς τὴν κατάλυσιν τῆς μέχρι τοῦδε ὑπαρχούσης ριζικῆς διακρίσεως ἐν τῇ ἰουδαϊκῇ θεολογικῇ σκέψει καὶ ζωῇ μεταξὺ «καθαρῶν» καὶ «ἀκαθάρτων» ἀνθρώπων¹⁴.

Ἡ κλήσις ἐνὸς «μὴ δικαίου» καὶ «ἀμαρτωλοῦ» ὑπῆρξε σκάνδαλον διὰ τοὺς ἀκροατὰς τοῦ Ἰησοῦ, τοὺς προερχομένους ἀπὸ τὰς γνωστὰς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης θρησκευτικὰς μερίδας τῶν «καθαρῶν»¹⁵, καὶ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἐχαρκτηρίσθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου, «Ὅστις «οὐ γὰρ ἦλθε καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἀμαρτωλούς», ὡς πρᾶξις «ἐλεύς» ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι «δικαιοσύνης» (Ματθ. 9,13)¹⁶. Τὸ δὲ σημαντικώτερον ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, τὸ ὁποῖον δίδει ἔμφασιν εἰς τὸ χαρισματικὸν γεγονός, εἶναι ὅτι ὁ καλούμενος τελώνης ἐνσυνειδήτως ἐπροτίμα νὰ εἶναι «καθήμενος ἐπὶ τὸ τελώνιον» (Μάρκ. 2,14) ἔναντι τοῦ Ἱεροῦ καὶ νὰ συμφύρεται «μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν» (Μάρκ. 2,16), μακρὰν τοῦ ἀποκαλουμένου τότε ὡς «λαοῦ τοῦ Θεοῦ» καὶ τῆς

12. Α΄ Κορ. 1,27-28: «τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τοὺς σοφοὺς, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά, καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ». Πρβλ. Α΄ Κορ. 4,10-13.

13. Βλ. E. Schweizer, "Εὐθ' ἄνωτ.", σελ. 80.

14. Πρβλ. G. Bornkamm, Jesus of Nazareth (Ἄγγλ. μετ.), London 1969, σελ. 146.

15. Ματθ. 9,11: «καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν;».

16. Ὁ καθηγητῆς Σ. Ἀγουρίδης, Πέτρος καὶ Ἰωάννης, σελ. 24, θεωρεῖ τὴν κλήσιν τοῦ Λευῖ ὡς τὸν «τύπον» τῆς ἐκ τῶν «ἀμαρτωλῶν» τῆς ἐποχῆς κλήσεως Μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ.

αυτοδικαιουμένης θρησκευτικής κοινότητας των «δικαίων» Γραμματείων και Φαρισαίων της Συναγωγής.

Ούτως ή χάρις δύναται να θεωρηθῆ ὡς τὸ βασικὸν καὶ πρωταρχικὸν στοιχεῖον τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κλήσεως, διὰ τῆς ὁποίας ὁ καλούμενος ἔρχεται εἰς κοινωνίαν μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς σωτηρίαν. Ἡ «κλήσις τοῦ Θεοῦ», ὡς σωτηριολογικὸν λειτούργημα, προϋποθέτουσα τὴν «ἐκλογὴν» πάντοτε, διενεργεῖται ἐν τῇ πράξει διὰ τῶν «ἀμεταμελήτων χαρισμάτων» τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας (Ρωμ. 11, 25-29). Ἡ κλήσις ἢ «ἀγία», προερχομένη «ἐκ τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος» Θεοῦ, δὲν εἶναι καρπὸς καὶ ἀποτέλεσμα οὔτε τῆς ἀξιοτήτος τῆς προσωπικότητος τοῦ καλουμένου, οὔτε τῶν ἔργων αὐτοῦ («οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν») ἀλλὰ πράξις τῆς «ιδίαις προθέσεως καὶ χάριτος» τοῦ Θεοῦ, δοθεῖσα μάλιστα «ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰώνιων» (Β' Τιμ. 1,9)¹⁷.

Διὰ τοῦτο, ἀκριβῶς, ἐμφαντικῆ εἶναι ἡ πρόσκλησις διὰ μίαν «βεβαίαν κλήσιν», ἥτις σώζουσα τὸν ἄνθρωπον, τὸν εἰσάγει τελικῶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ: «σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλήσιν καὶ τὴν ἐκλογὴν... οὕτω γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Β' Πέτρ. 1,10-11).

3. Ἡ σημασία τοῦ «ἀκολουθεῖν τὸν Ἰησοῦν».

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία περὶ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐκάλεσε μαθητὰς «ἵνα ὄσι μετ' αὐτοῦ», καθ' ὅλην τὴν δημοσίαν δρᾶσίν Του, καὶ «ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν καὶ ἔχειν ἐξουσίαν ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια» (Μάρκ. 3,14-15). Ἡ χρησιμοποίησις τῆς φράσεως «ἀκολουθεῖ μοι», μετὰ τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν ἔννοιαν τῆς κλήσεως, ἔχει σταθερὰ ἐρείσματα εἰς τὴν κοινὴν Συνοπτικὴν παράδοσιν, τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ὁ Μᾶρκος¹⁸, ὁ Ματθαῖος¹⁹ καὶ ὁ Λουκᾶς²⁰, καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἰωάννειον παράδοσιν²¹. Εἶναι δὲ ἄξιον σημειώσεως ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ ρήματος καλέω-ὦ ὑφ' ὅλων τῶν κειμένων τῆς Κ. Διαθήκης (μετὰ τὴν μόνην ἐξάίρεσιν τὸ Ἀποκ. 14,4) σχετίζεται ἐξ ὁλοκλήρου μετὰ τοῦ ἱστορικοῦ Ἰησοῦ²².

17. Β' Τιμ. 1,9: «τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει ἀγία, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν ἀλλὰ κατὰ ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν, τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰώνιων».

18. Μάρκ. 2,14· 10,21.

19. Ματθ. 8,22· 9,9· 19,21.

20. Λουκ. 5,27· 9,59· 18,22.

21. Ἰωάν. 1,43· 21,19· 22.

22. Τὸ ρ. «ἀκολουθεῖν» χρησιμοποιεῖται εὐρέως ἐν τῇ Κ. Διαθήκῃ, κατὰ κύριον λόγον ὑπὸ τῶν Εὐαγγελιστῶν καὶ πάντοτε εἰς σχέσιν μετὰ τοῦ ἱστορικοῦ Ἰησοῦ, λίαν δὲ παρε-

Τοῦτο δεικνύει πόσον ἔντονος ἦτο ἡ εὐαγγελικὴ παράδοσις περὶ τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἱστορικοῦ Ἰησοῦ καὶ πόσον ρεαλιστικῶς συγκεκριμένη ἦτο ἡ ἀντίληψις ἐν τῇ πρώτῃ Ἐκκλησίᾳ περὶ τοῦ ἀκολουθεῖν τὸν Θεὸν ἐν τῷ προσώπῳ καὶ μόνον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ²³. Ἡ αὐστηρὰ αὕτη χριστολογικὴ χρῆσις τοῦ ρ. «ἀκολουθεῖν» φανεράνει τὴν βαθυτάτην σημασίαν τῆς ἐκφράσεως «ἀκολουθεῖ μοι» σχετικῶς μὲ τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πράγματι, ὡς διαπιστοῦται ἀπὸ τὰ σχετικὰ χωρία, ἡ χρῆσις τοῦ ρ. «ἀκολουθεῖν» σχετίζεται στενῶς μὲ τὴν μαθητείαν καὶ ἀκολουθίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν παλαιὰν νοοτροπίαν τῶν Ραββὶ μετὰ τῶν μαθητῶν των, ἡ θεολογία τῆς Κ. Διαθήκης καὶ ὁ ἀρχικὸς Χριστιανισμὸς δέχονται μίαν μόνον ἀκολουθίαν καὶ μίαν μόνον μαθητείαν, ἐκείνην ἢ ὅποια οἰκοδομεῖται ἐπὶ τῆς προσωπικῆς σχέσεως τοῦ καλουμένου μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὕτως ἡ ἐντολὴ «ἀκολουθεῖ μοι» λαμβάνει σαφῶς μεσσιανικὴν ἀπόχρωσιν καὶ δέον νὰ κατανοῆται ἐν θρησκευτικῇ ἐννοίᾳ καὶ μόνον, καθόσον ἡ μαθητεία καὶ ἀκολουθία τοῦ Μεσσίου εἶναι θρησκευτικῆς φύσεως χαρισματικὴ πρόσκλησις.

Ἡ ὑπὸ τῆς Κ. Διαθήκης ἐρμηνεία αὕτη τῆς μεσσιανικῆς ἐντολῆς πρὸς ἀκολουθίαν τοῦ Μεσσίου Ἰησοῦ ὑπογραμμίζει καὶ τὸν σωτηριολογικὸν σκοπὸν τῆς ἀποφάσεως τοῦ «ἀκολουθεῖν τὸν Ἰησοῦν». Διότι «ἀκολουθεῖν» πρωτίστως σημαίνει «μετοχὴν εἰς τὴν σωτηρίαν», τὴν ὅποιαν ἤλθε νὰ φέρῃ ὁ Ἰησοῦς καὶ σαρκωθείς Λόγος πρὶν ἢ ἀποστείλῃ τοὺς ἀκολουθοῦντας Αὐτὸν μαθητὰς ὡς Ἀποστόλους τοῦ σωστικοῦ εὐαγγελίου Του εἰς τὴν κόσμον²⁴. Εἶναι χαρακτηριστικά, ἐν προκειμένῳ, αἱ περιπτώσεις τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευθύνει ὁ Ἰησοῦς τὴν πρόσκλησιν «ἀκολουθεῖ μοι» καὶ οἱ συνομιληταὶ ζητοῦν ἀναβολὴν τῆς ἀκολουθίας καὶ ὡς ἐκ τούτου χάνουν τὴν σωτηριολογικὴν «εὐκαιρίαν» των²⁵.

Ἡ θέσις τοῦ Ἰησοῦ εἶναι σαφής: μόνον αὐτός, ὁ ὅποιος ἀκολουθεῖ «εὐθετός ἐστιν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ» (Λουκ. 9,62). Ἡ, καὶ ἀντιστρόφως, μόνον ὁ «εὐθετός» τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ δύναται νὰ φέρῃ εἰς πέρας ἐπιτυχῶς τὸ «ἀκολουθεῖν». Ἡ σωτηριολογικὴ αὕτη διάστασις τῆς ἀκολουθίας τοῦ Ἰησοῦ γίνεται ἀκόμη σαφεστέρα εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ «πλουσίου νεανίσκου»²⁶, τὸν ὅποιον μάλιστα, κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν Μάρκον, ὁ Διδάσκαλος

πιπτόντως ἐν τοῖς λοιποῖς κειμένοις (Πράξ. 12,8· 9· 13,43· 21,36· Α' Κορ. 10,4· Ἀποκ. 6,8· 14,8· 9· 13· 19,14) καὶ μάλιστα σχεδὸν πάντοτε παραβολικῶς.

23. E. Schweizer, "Evth' άνωτ., σελ. 12, ὅπου ἐπισημαίνεται τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἔκφρασις «ἀκολουθεῖν τὸν Θεόν» δὲν ἀπαντᾶται ἐν τῇ Κ. Διαθήκῃ, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸν ἑλληριστικὸν κόσμον καὶ τὴν ραββινικὴν θεολογίαν καὶ μάλιστα μὲ τὴν γενικὴν ἔννοιαν «ἀκολουθεῖν τὰς ἀρετὰς τοῦ Θεοῦ».

24. G. Kittel, «ἀκολουθέω», ἄρθρον, ἐν Th.D.N.T., τόμ. I, σελ. 214.

25. Βλ. Λουκ. 2,57-62.

26. Ματθ. 10,38. Μάρκ. 10,35 ἔξ.

«ἠγάπησε» πολὺ (Μάρκ. 10,21). Εἰς τὸ ἐρώτημα αὐτοῦ «τί ποιήσω ἵνα ζωῆν αἰώνιον κληρονομήσω», ὁ Ἰησοῦς ἀπαντᾷ: «δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι» (Μάρκ. 10,17· 21). Ὁ «ἀκολουθῶν» τὸν Ἰησοῦν, ἐπομένως, ὄχι μόνον δὲν θὰ «περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ» τοῦ παρόντος, ἀλλ' ἐξεῖ τὸ φῶς τῆς ζωῆς» (Ἰωάν. 8,12) καὶ γινόμενος «εὐθετος» τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ θὰ κληρονομήσῃ καὶ τὴν «αἰώνιον ζωὴν».

Τοῦτο ἀσφαλῶς δὲν σημαίνει ὅτι τὸ «ἀκολουθεῖν τὸν Ἰησοῦν», μὲ τὴν συγκεκριμένην ἔννοιαν τοῦ «εἶναι μαθητῆς», εἶναι μία νέα μέθοδος προσεγγίσεως τῆς σωτηρίας, μία ἀσκητικὴ ὁδὸς ἀπαρνήσεως τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς σωτηρίας, διότι ὑπὸ ἄλλην γενικὴν ἔννοιαν καὶ ἡ μαθητεία καὶ ἡ ἀκολουθία ἀπευθύνονται πρὸς πάντας ἀνθρώπους, τοὺς θέλοντας «σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Α' Τιμ. 2,4). Τὸ θέμα τῆς ἀκολουθίας ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν δὲν εἶναι μία συγκεκριμένη πορεία ὀπίσω τοῦ Ἰησοῦ «ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ» (Ματθ. 8,19), μία μίμησις ἀπλῆ τοῦ παραδείγματος Αὐτοῦ, ἀλλὰ κυρίως μία ἄρσις τοῦ μεσσιανικοῦ σταυροῦ, τῶν παθημάτων τοῦ Μεσίου καὶ τοῦ θανάτου Αὐτοῦ²⁷. Βασικὴ προϋπόθεσις τοῦ ἀκολουθεῖν τὸν Ἰησοῦν εἶναι ἡ ἀποδοχὴ ποῦ ἐπιβάλλει τὸ πρόβλημα τῆς σωτηρίας, διαφορετικῶς «οὐ δύναται εἶναι μαθητῆς» (Λουκ. 14,27).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διεφάνη ἤδη, ὅτι ἡ σωτηριολογικὴ ἐρμηνεία τοῦ «ἀκολουθεῖν τὸν Ἰησοῦν» σχετίζεται ἀμέσως μὲ τὴν ἐσχατολογικὴν αὐτῆς διάστασιν. Τὸ γεγονός τῆς μαθητείας καὶ τῆς συγκεκριμένης ἀκολουθίας ὀπίσω τοῦ ιστορικοῦ Ἰησοῦ εἶχεν ἀσφαλῶς ἓνα χρονικὸν ὄριον. Ὁ σταυρὸς καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ ἔφερον κατ' ἀρχὴν ἓνα τέρμα διὰ τοὺς Μαθητὰς εἰς τὸ «ἀκολουθεῖν» Αὐτόν. Ἡ μαθητεία ἔκτοτε δὲν θὰ ἔχη τὴν προηγουμένην μορφήν μιᾶς πραγματικῆς καὶ γεωγραφικῆς πορείας μετ' Αὐτοῦ. Ἡ μαθητεία καὶ τὸ «ἀκολουθεῖν τὸν Ἰησοῦν» ἐν τῇ ἐσχατολογικῇ αὐτῆς διαστάσει ἐπεκτείνεται καὶ πέραν τοῦ τάφου καὶ τοῦ θανάτου Αὐτοῦ. Ἡ πρώτη Ἐκκλησία δὲν ἐδίστασε νὰ δώσῃ τὴν προέκτασιν αὐτὴν τῆς μαθητείας καὶ τῆς ἀκολουθίας εἰς τὸν ἐκκλησιολογικὸν τῆς χώρον. Ἡ ἰδίᾳ Ἐκκλησία εἶχε πλήρη συνείδησιν τῆς ἐνότητος τῆς πορείας τῆς μετὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἰησοῦ²⁸. Χαρακτηριστικὸν ἐπ' αὐτοῦ εἶναι τὸ τῆς Ἀποκ. 14,4, ὅπου «οἱ ἡγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς» εἶναι αὐτοὶ ἀκριβῶς οἱ ἐσχατολογικῶς «ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ» (14,4).

27. Ὑπενθυμίζομεν ἀπλῶς τὴν γνωστὴν καὶ κλασσικὴν ἐπ' αὐτοῦ διατύπωσιν τοῦ ἀγίου Ἰγνατίου, ὅτι ἐν τῇ γενικῇ ἐννοίᾳ «μαθητῆς» εἶναι ὁ ἀληθὴς μάρτυς: «τότε ἔσομαι μαθητῆς ἀληθῆς τοῦ Χριστοῦ, ὅτε οὐδὲ τὸ σῶμά μου ὁ κόσμος ὀφεται» (Πρὸς Ρωμ. IV, 2) καὶ «νῦν ἀρχομαι μαθητῆς εἶναι» (Αὐτόθι V, 3).

28. E. Schweizer, "Ενθ' ἀνωτ., σελ. 80.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

ΠΡΟ·Υ·ΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΛΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Εἰς τὴν Συνοπτικὴν παράδοσιν, ὡς γνωστόν, ἐκτὸς τοῦ ἐντόνως ὑπάρχοντος ἱστορικοῦ στοιχείου παρατηρεῖται καὶ θεολογικὴ τις ἐπεξεργασία τῶν γεγονότων τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πιστεύομεν ὅμως, ὅτι καὶ εἰς τὴν ἰωάννειον παράδοσιν, ἀντιστοίχως, μετὰ τῆς ἐντόνου θεολογικῆς ἐπεξεργασίας τοῦ ὑλικοῦ ὑπάρχει ἐμφανῶς καὶ τὸ σχετικὸν ἱστορικὸν ὑπόβαθρον. Θεωροῦμεν δὲ ὅτι, ἐπὶ τοῦ θεματός μας, ἐὰν χρησιμοποιήσωμεν τὰ ἐλάχιστα ἔστω ἱστορικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης μᾶς παρέχει, δυνάμεθα νὰ οἰκοδομήσωμεν μετὰ τοῦ ἱστορικοῦ ὑποβάθρου τῶν Συνοπτικῶν μίαν ἀρκετὰ εὐσύνοπτον καὶ σαφῆ εἰκόνα τῶν ἱστορικῶν πλαισίων ἐντὸς τῶν ὁποίων πραγματοποιεῖται ἡ κλήσις τῶν Μαθητῶν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου τῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὰ δὲ παρεχόμενα ὑπὸ τῆς Συνοπτικῆς παραδόσεως ἱστορικὰ στοιχεῖα δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθοῦν ὅτι ἀναγκαιῶς ἅπαντα ταῦτα παρέχονται καὶ τονίζονται ὑφ' ἐνὸς ἐκάστου τῶν τριῶν πρώτων Εὐαγγελιστῶν, ἀλλὰ τὸ ἐπὶ μέρους ἔστω εἰς ἕκαστον ἀπαντῶμενον στοιχεῖον, δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς εἰς λίθος εἰς τὴν οἰκοδομουμένην ἐνταῦθα ὑπόθεσιν μας περὶ τῶν προϋποθέσεων τῆς κλήσεως τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ.

Οὕτως, ἀναλύοντες κατωτέρω τὰς βασικὰς προϋποθέσεις τῆς κλήσεως, θὰ ἐπισημάνωμεν τὸ ἱστορικὸν πλαίσιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου «ἐλειτούργησε» τὸ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ πρὸ καταβολῆς κόσμου ἀποφασισθὲν σχέδιον τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου, διὰ τῆς κλήσεως ἀνθρώπων τινῶν εἰς τὴν ἀποστολικότητα τῆς Ἐκκλησίας.

1. Ἡ μεσσιανικὴ προϋπόθεσις.

Εἶναι λίαν χαρακτηριστικὴ ἡ συσχέτισις τῆς ἐκλογῆς καὶ κλήσεως τῶν Μαθητῶν μὲ τὸ μεσσιανικὸν πρόβλημα τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ Συνοπτικὴ παράδοσις ἀλλὰ καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης προτάσσουν τῆς διηγήσεως τῆς ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ κλήσεως τῆς πρώτης ομάδος τῶν Μαθητῶν τὸ ἐρώτημα: «τίς ἄρα οὗτός ἐστιν;» (Μάρκ. 4,41). Οἱ συνοπτικοὶ Εὐαγγελισταὶ καὶ ἰδιαιτέρως ὁ Ματθαῖος καὶ ὁ Λουκᾶς διεξοδικῶς περιγράφουν τὴν εἰς τὴν ἔρημον μετάβασιν τοῦ Ἰησοῦ «πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου» (Ματθ. 4,1· Λουκ. 4,2), μὲ τὸν σκοπὸν νὰ γίνῃ σαφές: Ποῖος εἶναι ὁ Ἰησοῦς, «ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖ»

(Ματθ. 21,23) και ποίας μεσσιανικής φύσεως βασιλείαν θά οικοδομήση. Μετά ταῦτα θά προβῆ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μαθητῶν Του καὶ εἰς τὸν ἐγκαινιασμὸν τῆς βασιλείας Του. Οἱ πειρασμοὶ θέτουν ὑπὸ δοκιμασίαν τὴν μεσσιανικὴν αὐτοσυνειδησίαν τοῦ Ἰησοῦ: «εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ» (Ματθ. 4,3·6· Λουκ. 4,3·9), μὲ τὸν ἀπώτερον στόχον τῆς ἀλλοιώσεως τῆς μεσσιανικῆς προοπτικῆς Αὐτοῦ, περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ κόσμῳ (Ματθ. 4,8).

Ὁ πειραστὴς διάβολος δὲν ἀποτρέπει τὸν Ἰησοῦν ἐκ τῆς μεσσιανικῆς ἀποστολῆς Του, ἀλλὰ προσπαθεῖ νὰ παρασύρῃ Αὐτὸν εἰς μίαν ἐγκοσμιοκρατικῆς φύσεως μεσσιανικότητα. Προσφέρει εἰς τὸν Μεσσίαν Ἰησοῦν τὴν συνεργασίαν του καὶ τὴν δόξαν τῶν βασιλειῶν τοῦ κόσμου, ἀρκεῖ καὶ μόνον ὁ Χριστὸς νὰ «προσκυνήσῃ» τὸν Πειραστὴν καὶ νὰ ἀναγνωρίσῃ οὕτω τὴν ἐν τῷ κόσμῳ κυριότητα αὐτοῦ καὶ ὄχι τοῦ Θεοῦ (Ματθ. 4,9). Ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς θά ἐδέχετο μίαν τοιαύτην συνεργασίαν, τότε αἱ ἀρχαὶ καὶ αἱ ἐξουσίαι τοῦ αἰῶνος τούτου, ἅπασαι αἱ δυνάμεις τοῦ παρόντος, θά συνήργουν ὥστε διὰ τῆς «συμμαχίας» αὐτῆς ὁ μὲν Ἰησοῦς ἀντὶ τοῦ Σταυροῦ νὰ ἐδέχετο τὸν κοσμικὸν θρόνον Δαυὶδ, ὁ δὲ διάβολος τὴν κυριότητα ἐπὶ τοῦ Μεσσίου. Τότε καὶ οἱ μαθηταὶ κατ' ἀκολουθίαν, θά ἦσαν ἄλλης φύσεως καὶ ἄλλης προελεύσεως ἀπόστολοι τοῦ Ἰησοῦ καὶ συνεργοί, ἐπομένως, διὰ τὴν ἐμπέδοσιν μιᾶς δαιμονικῆς καὶ ὄχι θεϊκῆς κατακυριεύσεως ἐπὶ τοῦ κόσμου.

Τὸ τέλος ὅμως τῶν πειρασμῶν ἦτο διάφορον. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐξ ὑπαρχῆς καθιστᾷ σαφὲς καὶ συνειδητὸν εἰς ὅλους, ὅτι δὲν ὑπάρχει σχέσις Χριστοῦ καὶ Καίσαρος, βασιλείας Θεοῦ καὶ βασιλειῶν τοῦ κόσμου. Ἐκεῖνο τὸ τελικὸν καὶ ἀποφασιστικὸν τοῦ Ἰησοῦ «ὑπάγε ὀπίσω μου Σατανᾶ» (Ματθ. 4, 10), δεικνύει τὸ ἀσυμβίβαστον τῆς μεσσιανικότητος τοῦ Χριστοῦ μὲ τὰς μεθοδείας τῶν ἐκάστοτε ἐγκοσμιοκρατικῶν μεσσιανικῶν τάσεων, τῶν ὁποίων ἡ προέλευσις καὶ ἔμπνευσις εἶναι πάντοτε δαιμονιώδης.

Ἡ αὐτὴ μὲ τὴν ὡς ἄνω Συνοπτικὴν παράδοσιν διαδικασίαν ἀπαντᾶται καὶ εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰωάννου. Ὁ Ἰωάννης καὶ πάλιν προτοῦ προβῆ εἰς τὴν ἐκθεσιν τῆς κλήσεως τῶν πρώτων μαθητῶν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ (Ἰωάν. 1,35-51) θέτει τὸ αὐτὸ μεσσιανικὸν πρόβλημα (Ἰωάν. 1,14-34) καὶ μόνον μετὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Βαπτιστοῦ Προδρόμου, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι «ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἶρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (1,29) καὶ ὅτι «οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ» (1,34), ἐξιστορεῖ τὴν ἀρχικὴν συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τῶν πρώτων μαθητῶν Του.

Ἡ ἐκλογὴ καὶ κλήσις, ἐπομένως, σχετιζομένη εἰς τὰ Εὐαγγέλια μετ' ἰδιαζούσης μεσσιανικῆς σπουδαιότητος περικοπᾶς, δεικνύει ἀκριβῶς τὴν ὀργανικὴν σχέσιν τῆς μεσσιανικῆς αὐτοσυνειδησίας τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τῆς ὁμάδος τῶν Δώδεκα, ἧτις ἐπρόκειτο ν' ἀποβῆ καὶ ὁ πρῶτος πυρὴν τῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ μεσσιανικὸν πρόβλημα πολλάκις θά ἀπασχολήσῃ καὶ μετὰ ταῦτα τὸν

Ἰησοῦν καὶ τοὺς μαθητάς Του. Τὸ ἐρώτημα «τίς ἐστὶν οὗτος» καὶ «ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖ» θὰ πλανᾶται εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων καὶ αὐτῶν τῶν μαθητῶν Του ἀκόμη, καθ' ὅλας τὰς φάσεις τῆς δράσεως τοῦ Ἰησοῦ μέχρι τῆς στιγμῆς καὶ αὐτοῦ τοῦ Σταυροῦ ἀκόμη. Ἡ ὁμολογία τοῦ Πέτρου ὅτι «Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος» (Ματθ. 16,16) ἐπὶ τοῦ μεσσιανικοῦ ἐρωτήματος «τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου» (Ματθ. 16,13) ἀφ' ἑνός, καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα (Ματθ. 26,47 ἐξ.) ἀφ' ἑτέρου, δεικνύουν ἀκριβῶς τὸ τραγικὸν πρόβλημα τῆς μεσσιανικῆς διαφοροποιήσεως καὶ μεταξὺ τῶν στενοτέρων συνεργατῶν τοῦ Ἰησοῦ.

Τὸ μεσσιανικὸν θέμα τίθεται οὕτως ὡς βασικὴ προϋπόθεσις τῆς ἐκλογῆς καὶ κλήσεως τῶν Μαθητῶν, διὰ νὰ εἶναι σαφῆς ἡ προοπτικὴ ἀλλὰ καὶ ὁ τελικὸς σκοπὸς τῆς μαθητείας καὶ τῆς ἀποστολικῆς αὐτῶν πορείας διὰ τῶν παθῶν, τῶν διωγμῶν καὶ τοῦ μαρτυρίου, καθὼς συνέβη καὶ εἰς τὸν Διδάσκαλον των καὶ ὄχι διὰ μιᾶς ἀναμετρήσεως δυνάμεων ἐνὸς ἐγκοσμιοκρατικοῦ ἱστορικοῦ μεσσιανισμοῦ, Ἰουδαϊκοῦ τύπου, ὅπως τὴν ἤθελεν ὁ Ἰούδας, ὁ προδόσας τελικῶς τὸν Χριστόν.

Οἱ Μαθηταὶ πρὶν ἢ κληθῶν εἰσέτι ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἦσαν ἐνήμεροι τῆς μεσσιανικῆς αὐτῆς πραγματικότητος τοῦ Ἰησοῦ. Κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην οἱ δύο πρῶτοι μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἦσαν μαθηταὶ προηγουμένως τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου μάλιστα πληροφοροῦνται καὶ διαβεβαιώνονται ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι «ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ» (Ἰωάν. 1,36). Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ Πρόδρομος καὶ οἱ μαθηταὶ του μετεῖχον εἰς τὸ γνωστὸν μεσσιανικὸν κίνημα προπαρασκευῆς τοῦ λαοῦ ἐν μετανοίᾳ διὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου καὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἦσαν ἀσφαλῶς ἐνήμεροι τῆς ὅλης μεσσιανικῆς προβληματολογίας. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ὅταν «ἤκουσαν οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ (τοῦ Προδρόμου) λαλοῦντος» περὶ τοῦ Ἰησοῦ ὡς τοῦ «ἀμνοῦ τοῦ Θεοῦ», ἀκολουθοῦν Αὐτόν, πληροφοροῦνται «ποῦ μένει», μένουσιν «παρ' αὐτῶ τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην» καὶ ὁ Ἀνδρέας, ὁ «εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῶ», ἐπιστρέφων πληροφορεῖ τὸν ἀδελφόν του Σίμωνα (Πέτρον), μετὰ βεβαιότητος, ὅτι «εὗρήκαμεν τὸν Μεσσίαν, ὃ ἐστὶ μεθερμηνουμένον Χριστὸς» (Ἰωάν. 1,35-41).

Καὶ ὁ Σίμων, ὁ μετέπειτα Πέτρος, ἐκτὸς αὐτῆς τῆς πληροφορίας ἐκ μέρους τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀνδρέου, τῆς προσωπικῆς του γνώσεως περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ὅταν μετὰ ταῦτα συνητηθῆ μετ' Αὐτοῦ καὶ ἤκουσε παρὰ τοῦ στόματος τοῦ Ἰησοῦ «σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ, σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς» (Ἰωάν. 1,42), προβαίνει ἀργότερον, κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν, καὶ πρὶν ἀκόμη κληθῆ ὡς μαθητῆς, εἰς τὴν ὁμολογίαν ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Κύριος καὶ ὁ Ἅγιος ἐπὶ τῆς ἱστορίας (Λουκ. 5,8)²⁹.

29. Ἡ σκηνὴ μετὰ τὴν συλλογὴν τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων ἐν Λουκ. 5,1-11 καὶ ἡ γο-

Τὴν αὐτὴν μεσσιανικὴν πίστιν περὶ τοῦ Ἰησοῦ δυνάμεθα νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι κατεῖχον καὶ οἱ λοιποὶ ἀκόλουθοι καὶ μετέπειτα μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ πρὸ τῆς κλήσεως αὐτῶν, ὡς δεικνύει καὶ ἡ περίπτωσις τοῦ ἀπὸ Βηθσαιδᾶ Φιλίππου, «ἐκ πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου», ὁ ὁποῖος βεβαιώνει τὸν φίλον του Ναθαναήλ, λέγων: «ὄν ἔγραψε Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται εὐρῆκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ» (Ἰωάν. 1,44-45). Καὶ ὁ Ναθαναήλ, ἐν συνεχείᾳ, μετὰ τὸν διάλογον αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἀναφωνεῖ: «Ραββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ βασιλεὺς εἶ τοῦ Ἰσραὴλ» (Ἰωάν. 1,49).

Ἡ ὅλη ἐπ' αὐτοῦ διαδικασία καὶ ὁρολογία ἐνθυμίζει ἰουδαϊκὴν μεσσιανικὴν θεολογίαν, τῆς ὁποίας ἀσφαλῶς ἦσαν γνῶσται οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ πρὸ τῆς κλήσεώς των, καθόσον οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἠργάζοντο διὰ τὴν σχετικὴν ἐνημέρωσιν τοῦ λαοῦ καὶ ἀνέμενον οὗτοι μετὰ προσδοκίας καὶ ἐλπίδος νὰ φανῆ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας «τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ» (Λουκ. 3,6).

Ἡ μεσσιανικὴ αὐτὴ «πρόγνωσις» τῶν Μαθητῶν περὶ τοῦ διδασκάλου των Ἰησοῦ Χριστοῦ θὰ «πληρωθῆ», ἀσφαλῶς, καὶ θὰ ὀλοκληρωθῆ προοδευτικῶς κατὰ τὰ ἔτη τῆς μαθητείας των καὶ μετὰ ταῦτα μέχρι καὶ τῆς ἐπιφοιτήσεώς των ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατὰ τὴν Πεντηκοστήν. Πράγματι καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ὡς καὶ οἱ Συνοπτικοί, τονίζει τὴν «προοδευτικὴν» ταύτην κατανόησιν τοῦ μεσσιανικοῦ μυστηρίου τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ ὑπὸ τῶν Μαθητῶν του. Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Δ' Εὐαγγελίου ἀποκομίζει τις τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὅλον τὸ Εὐαγγέλιον ἐγράφη «μὲ τὸν σκοπὸν νὰ δεῖξῃ πῶς ὁ Ἰησοῦς ἐμύησε τοὺς Μαθητάς του καὶ δι' αὐτῶν τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὸ μυστήριον περὶ παθητοῦ Μεσσίου καὶ περὶ βασιλείας τοῦ Θεοῦ ὡς ἐρχομένης διὰ τοῦ Σταυροῦ»³⁰.

2. Τὸ ἀποκαλυπτικὸν στοιχεῖον.

Παραλλήλως πρὸς τὴν μεσσιανικὴν αὐτὴν «ἐνημέρωσιν» τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου καὶ πρὸ τῆς κλήσεώς των, φαίνεται, ὅτι οἱ «ἐκλεκτοὶ» οὗτοι ἀκόλουθοι τοῦ Ἰησοῦ εἶχον γνῶσιν καὶ τῶν βασικῶν τουλάχιστον στοιχείων τῆς διδασκαλίας τοῦ Διδασκάλου πρὶν ἢ εἰσέτι κληθῶν εἰς τὴν μαθητείαν. Τὰ κείμενα εἶναι ἀρκούντως διαφωτιστικὰ καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Ὁ Ἰησοῦς

νυπέτησις τοῦ Σίμωνος Πέτρου πρὸ τοῦ Ἰησοῦ πρέπει νὰ θεαθῆ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἰουδαϊκῆς θεολογίας καὶ ἐν καθαρᾷ θρησκευτικῇ ἐννοίᾳ. Ἡ ὁμολογία ἐκ μέρους τοῦ Σίμωνος ὅτι «ἀγὴρ ἁμαρτωλὸς εἰμι, Κύριε» καὶ ἐπομένως «ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ» (στ. 8), δεικνύει τὴν στάσιν τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀνθρώπου ἐναντι τοῦ Ἁγίου καὶ ὁ «Ἅγιος, κατὰ τὴν ἰουδαϊκὴν θρησκευτικὴν παράδοσιν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμφύρεται μετὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ οὔτε τὸ πλοῖον τοῦ Σίμωνος εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν Ναὸν, ὅπου ἐπιστεβέτο ὅτι ὁ Θεὸς κατοικεῖ.

30. Σ. Ἄ γ ο υ ρ ἰ δ ο υ, Πέτρος καὶ Ἰωάννης, σελ. 19.

διὰ τῶν προσωπικῶν Του ἱστορικῶν γεγονότων, διὰ τῶν «σημείων» καὶ θαυμάτων Αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς διδασκαλίας Του προσεπάθει νὰ ἀποκαλύψῃ καὶ φανερώσῃ Ἐαυτὸν καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν Του εἰς τὸν λαόν. Βασικὸν ἀποκαλυπτικὸν στοιχεῖον ἦτο ἡ διδαχὴ καὶ τὸ κήρυγμά Του³¹. Ὁ Ἰησοῦς περιάγων «τάς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας» πρωτίστως ἐδίδασκεν «ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν» καὶ ἐκήρυττε «τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας» καὶ μετὰ ταῦτα προσέβαιναν εἰς θεραπείαν «πάσης νόσου καὶ πάσης μαλακίας ἐν τῷ λαῷ» (Ματθ. 9, 35· 4,23).

Ἡ διδαχὴ καὶ τὸ κήρυγμα, ἡ προσφορὰ ἐνὸς νέου «νόμου» τῆς χάριτος καὶ ἐνὸς «εὐαγγελίου» διὰ τὸν λαὸν τὸν εὐρισκόμενον «ἐν σκότει», ἦσαν βασικὰ κριτήρια, διὰ τοὺς μέλλοντας μαθητάς, «γνώσεως» τοῦ νέου Διδασκάλου. Εἶναι, πράγματι, χαρακτηριστικὸν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν νὰ πληροφορηθοῦν τὸ περιεχόμενον ὅχι ἀπλῶς τῆς διδασκαλίας ἀλλὰ καὶ τοῦ γενικωτέρου «πιστεύω» τοῦ Ἰησοῦ.

Ἀπὸ τῆς ἐμφάνισεως τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν δημοσίαν ζωὴν μέχρι τῆς κλήσεως τῶν μαθητῶν Του παρεμβάλλεται χρόνος ἰκανός, κατὰ τὸν ὁποῖον, συμφῶνως πρὸς τὴν συνοπτικὴν καὶ τὴν ἰωάννειον παράδοσιν, ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται εἰς στενὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου καὶ τῆς ομάδος του, γνωρίζεται ὑπὸ τῶν μαθητῶν του καὶ βαπτίζεται ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰωάννης ἔρχεται «εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός» (Ἰωάν. 1,7) καὶ γίνεται Πρόδρομος, λέγων «Οὗτος ἦν ὃν εἶπον, Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. Ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο» (Ἰωάν. 1,15-17). Ὁ δὲ Ἰησοῦς μεταβαίνει, ἐν συνεχείᾳ, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Γαλιλαίας καὶ περιέρχεται τὰς πόλεις αὐτῆς «κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ» (Μάρκ. 1,14) καὶ τὴν «βασιλείαν τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. 4,17) καὶ διδάσκει «ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν» (Λουκ. 4,15· 44).

Καρπὸς αὐτῆς τῆς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ περιουσίας καὶ τῆς διδασκαλίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου (Λουκ. 4,16· 31) δὲν εἶναι μόνον ὅτι «φήμη ἐξῆλθε καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ» (Λουκ. 4,14), ὅτι «πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ» (Λουκ. 4,22), ὅτι πάντες «ἐξέπλησσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ» (Λουκ. 4,32) καὶ ὅτι ἕνεκα τούτων ἦτο «δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων» (Λουκ. 4,15), ἀλλὰ κυρίως, καὶ οὐσιαστικῶς ἐπὶ τοῦ θέματός μας, ἡ πραγματοποιηθεῖσα ἐκλογή καὶ κλήσις τῶν πρώτων Γαλιλαίων μαθητῶν Αὐτοῦ.

31. Βλ. Σ. Χ. Ἀγουρίδου, Ἡ ἔννοια τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν Ἀγίαν Γραφήν, Θεσσαλονικὴ 1964, σελ. 4 κ. ἐξ., ὅπου «Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὡς μέσον ἀποκαλύψεως».

Ἡ ἐκλογή καὶ κλήσις αὕτη ἀσφαλῶς ἔχει ἄμεσον σχέσιν μετὰ τὸ διδασκατικὸν καὶ κηρυγματικὸν ἔργον τοῦ Ἰησοῦ. Θὰ ἡδυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν, καὶ μετὰ πολλῆς μάλιστα βεβαιότητος, ὅτι μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἴσως οἱ περισσότερον πρόθυμοι καὶ συνεπέστεροι ὄλων θὰ ἦσαν τὰ δύο ζεύγη ἀδελφῶν Ἀνδρέας καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Σίμων Πέτρος, Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου³². Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο. Ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ Λουκᾶ (5,1-4), φαίνεται, ὅτι ὁ Ἰησοῦς πολλάκις ἤρχετο παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρὲτ καὶ ἀπὸ τοῦ πλοίου τοῦ Σίμωνος ὠμίλει πρὸς τὸν ὄχλον, ὥστε ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ» (Λουκ. 5,1). Πιθανῶς δὲ ὁ τόπος οὗτος νὰ ἦτο γνωστὸς εἰς τὴν ὅλην περιοχὴν, ὡς τὸ σημεῖον συναντήσεως τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὅπου ὁ λαὸς ἤκουε τὴν διδασκαλίαν Αὐτοῦ. Καὶ διατὶ ὄχι, λόγω τῆς οἰκειότητος αὐτῆς ὁ Ἰησοῦς, τὸ πιθανώτερον, θὰ ἐφιλοξενῆτο μετὰ τὰς ὀμίλιας Του ὑπὸ τῆς συντροφικῆς τῶν τεσσάρων ἀλιέων «φίλων» καὶ ἕνεκα τῶν «θεολογικῶν» τῶν ἐνδιαφερόντων, ἀφοῦ μετεῖχον ἐνεργῶς εἰς τὸ μεσσιανικὸν «κίνημα» τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, θὰ διενυκτέρευον εἰς συζητήσεις καὶ εἰς ἐπεξηγήσεις ἐπὶ τῶν λεχθέντων πρὸς τοὺς ὄχλους «ἐκ τοῦ πλοίου» τοῦ Σίμωνος (Λουκ. 5,3). Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ παρατήρησις τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου ἐπὶ τοῦ ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν περὶ τὰ «θεολογικά» θέματα, ἀφοῦ καὶ κατὰ τὴν πρώτην τῶν συνάντησιν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ «παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην» (Ἰωάν. 1,39), ἀσφαλῶς συζητοῦντες καὶ ἀναλύοντες τὰς μεσσιανικὰς τῶν προσδοκίας. Ἡ κατάληξις τῆς συναντήσεως ἐκείνης καὶ τῆς γνωριμίας τῶν μετὰ τοῦ ἀποκαλυπτικοῦ λόγου τοῦ Ἰησοῦ ἦτο ἡ ὁμολογία τοῦ Ἀνδρέου πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σίμωνα ὅτι «εὗρήκαμεν τὸν Μεσσίαν» (Ἰωάν. 1,41). Καὶ τοῦτο πρὸ τῆς κλήσεως αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ διὰ τὴν μαθητείαν.

3. Μετοχή εἰς τὸ σωτηριολογικὸν γεγονός.

Οἱ πρῶτοι ἀλιεῖς οὗτοι ἄνδρες δὲν ἤλθον μόνον εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ λόγου καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ, ὡς ἀποκαλυπτικοῦ μέσου τῆς μεσσιανικῆς Αὐτοῦ ἀποστολῆς ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλὰ πρὸ τῆς κλήσεώς τῶν μετεῖχον εἰσέτι καὶ τῶν σωτηριολογικῶν «σημείων» τοῦ Κυρίου.

Ἄς παρακολουθήσωμεν εἰς τὰ κείμενα τὴν ἀντιπροσωπευτικὴν περίπτωσιν τοῦ Σίμωνος Πέτρου. Ἡ πρώτη ἐμπειρία τοῦ Σίμωνος ἦτο ὅτε «ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν» ὁ ἀδελφὸς του Ἀνδρέας καὶ «ἐμβλέψας αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ· σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς» (Ἰωάν. 1,43). Ὁ Γαλιλαῖος ἀλιεὺς ἐνταῦθα ἔρχεται τὸ πρῶτον εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς προφητικῆς ιδιότητος τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῆς σωτηριολογικῆς «κοινωνίας» μετ' Αὐτοῦ. Ὁ Ἰησοῦς προλέγει ὄχι μόνον ποῖος εἶναι ὁ Σίμων, ἀλλὰ καὶ ποῖος θὰ εἶναι μετὰ

32. Μάρκ. 1,16· 19· Ματθ. 4,18· 21· Λουκ. 5,3· 10.

ταῦτα ἐν τῇ κοινωνίᾳ μετ' αὐτοῦ. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ «προφητικὸς» λόγος τοῦ Ἰησοῦ εἶναι μία διαβεβαίωσις ἀλλὰ καὶ ἐγγύησις συγχρόνως ὅτι ὁ Σίμων διὰ τῆς κοινωνίας αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὸν χώρον τῶν σωτηριολογικῶν γεγονότων.

Ἡ δευτέρα ἐμπειρία τοῦ Σίμωνος ἦτο μετὰ ταῦτα, ὅταν ὁ Ἰησοῦς «εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν» αὐτοῦ καὶ ἐθεράπευσε τὴν πενθεράν του, ἡ ὁποία «ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ» (Λουκ. 4,38-39). Διὰ τῆς προσωπικῆς αὐτῆς ἐπεμβάσεως καὶ τοῦ συγκεκριμένου τούτου «σημείου» τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Σίμωνος, ἀσφαλῶς, ὡς καὶ δι' ἄλλας ὁμοίας περιπτώσεις, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν φράσιν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, ὅτι «σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο» (Λουκ. 19,9). Καὶ τοῦτο πάλιν πρὸ τῆς κλήσεως τοῦ Σίμωνος ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ.

Μία τρίτη καὶ ἡ βασιικωτέρα σωτηριολογικὴ ἐμπειρία τοῦ Σίμωνος ἦτο ἀκριβῶς ἐκείνη πρὸ τῆς στιγμῆς τῆς προσωπικῆς πρὸς αὐτὸν κλήσεως: «δεῦτε ὀπίσω μου» (Ματθ. 4,19). Πρόκειται περὶ τοῦ «σημείου» (θαύματος) τῆς «ἄγρας τῶν ἰχθύων» (Λουκ. 5,1 ἐξ.). Ὅτι ὁ Σίμων διὰ τοῦ γεγονότος τούτου εἰσῆλθεν εἰς τὸν χώρον τοῦ «θαύματος» φαίνεται ἀπὸ τὴν ἐπιτυχῆ παρατήρησιν ἐκ μέρους τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, ὅτι «θάμβος περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ» (Λουκ. 5,9). Ὅτι δὲ τὸ «θάμβος» τοῦτο δηλοῖ τὴν εἴσοδον τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν σωτηριολογικὸν χώρον, ὅπου διενεργοῦνται τὰ «σημεῖα» τοῦ Ἰησοῦ, δεικνύει ὁ ἐπόμενος στίχος διὰ τῆς φράσεως: «μὴ φοβοῦ» (στ. 10).

Ἡ βιβλικὴ φράσις «μὴ φοβοῦ» ἢ «μὴ φοβηθῆς» ἢ «μὴ φοβεῖσθε» εἰς τὰ κείμενα τῆς Κ. Διαθήκης συνήθως φανερώνει τὴν εἴσοδον ἢ τὴν μετοχὴν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν χώρον τοῦ «θαύματος» καὶ ἡ εἴσοδος αὕτη ἀσφαλῶς πάντοτε δηλοῖ σωτηριολογικὴν μετοχὴν. Ὅταν π.χ. ἡ Παρθένος Μαριάμ ἐπρόκειτο νὰ γεννήσῃ τὸν Ἰησοῦν «ἐκ Πνεύματος ἁγίου», ἡ ἀγγελία ἀνακοινοῦνται εἰς τὸν Ἰωσήφ διὰ τῆς φράσεως τοῦ ἀγγέλου «μὴ φοβηθῆς» (Ματθ. 1,20). Ὅμοιος ἀγγελος εὐαγγελίζεται τὸ σωτήριον γεγονὸς τῆς σαρκώσεως τοῦ Λόγου πρὸς τοὺς ποιμένας διὰ τῆς αὐτῆς φράσεως: «μὴ φοβεῖσθε, ἰδοὺ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην... ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ» (Λουκ. 2,10-11). Ἐπίσης εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς περιπτώσεις θαυμάτων, δηλ. θεραπειῶν, ἐκδιώξεως δαιμόνων κ.τ.λ. ἔχομεν σχεδὸν στερεοτύπως ἐπανάληψιν τῆς φράσεως «μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευσον καὶ σωθήσεται» (Λουκ. 8,50· Μάρκ. 5,36 κ.ά.). Ὅτι δὲ ἡ φράσις αὕτη «μὴ φοβοῦ» ἐγγίζει τὸ σωτηριολογικὸν πρόβλημα καὶ ἐπισημαίνει τὴν λυτρωτικὴν στιγμὴν τῆς συναντήσεως τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ, εἶναι ὀφθαλμοφανὴς ἀπὸ τοῦ πρώτου βιβλίου τῆς Κ. Διαθήκης, ὡς εἶδομεν, μέχρι τοῦ τελευταίου τῆς Ἀποκαλύψεως: «καὶ ἔθηκε τὴν δεξιάν αὐτοῦ ἐπ' ἐμὲ λέγων, Μὴ φοβοῦ· ἐγὼ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος καὶ ὁ ζῶν» (1,17-18).

Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ, ἐπομένως, πρόταξις τῆς φράσεως «μὴ φοβοῦ» πρὸς τὸν Σίμωνα, καθ' ἣν στιγμὴν βεβαιοῖ τοῦτον διὰ τῆς κλήσεως ὅτι «ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔση ζαωρῶν» (Λουκ. 5,10) σημαίνει τὴν μετοχήν καὶ τὴν βίωσιν ὑπὸ τοῦ Σίμωνος τοῦ σωτηριολογικοῦ γεγονότος, τὸ ὁποῖον καλεῖται νὰ διακονήσῃ οὗτος κατὰ τὴν μελλοντικὴν ἀποστολικότητα αὐτοῦ.

Τὸ σωτηριολογικὸν γεγονός, οὕτω, τίθεται ἐνταῦθα ὡς βασικὴ προϋπόθεσις τῆς κλήσεως εἰς τὴν μαθητείαν καὶ τὴν ἀποστολικότητα.

4. Ἡ «ἐκκλησιολογικὴ» προϋπόθεσις.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω ὅμως ὁ Ἰησοῦς τὰ πραγματοποιεῖ ἱστορικῶς εἰς συγκεκριμένον γεωγραφικὸν χῶρον καὶ εἰς ὠρισμένην κοινότητα, ἐκείνην τῆς τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Οὔτε προφητεία, οὔτε ἀποκάλυψις, οὔτε διενέργεια θαυματουργικῶν «σημείων» νοοῦνται ἐκτὸς τῆς ἱστορίας ἢ μακρὰν τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐκλογή καὶ ἡ κλήσις τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ προϋποθέτουν τὴν ὑπαρξίν προηγουμένως ἐνός «συγκεκριμένου» λαοῦ, μιᾶς κοινότητος, πρὸς χάριν τῆς ὁποίας γίνεται ἡ ἐκλογή καὶ πραγματοποιεῖται ἡ κλήσις.

Δὲν θὰ ἦτο ἀυθαίρετον, νομίζομεν, ἐὰν ἀναζητήσωμεν «ἐκκλησιολογικὸν» ὑπόβαθρον εἰς τὴν προσέγγισιν τῆς βιβλικῆς θεολογίας τῆς κλήσεως εἰς τὴν μαθητείαν ἢ τὴν ἀποστολικότητα. Πράγματι ἡ παλαιότερα εὐαγγελικὴ παράδοσις, ἡ Συνοπτικὴ, προϋποθέτει ἐν τοιοῦτον ἐκκλησιολογικὸν ὑπόβαθρον. Ὅχι μόνον μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς προϊστορίας τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησιολογίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐν τῇ Π. Διαθήκῃ ὁ ἐκλεκτὸς λαός, ὁ ἀποτελῶν τὴν ἐντὸς τῆς ἱστορίας κοινότητα, χαρακτηρίζεται ὡς «ἐκκλησία Θεοῦ» ἢ «ἐκκλησία τοῦ Ἰσραὴλ»³³, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν καθαρῶς καινοδιαθηκικὴν ἔννοιαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς συγκροτεῖ τὴν νέαν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἰδικήν Του κοινότητα ἐνός νέου Ἰσραὴλ. Ἡ ἔλευσις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς Μεσσία, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κατανοηθῇ ὀρθῶς παρὰ μόνον ἐν σχέσει πρὸς τὴν μεσσιανικὴν κοινότητα. Ἐξ αὐτῆς τῆς μεσσιανικῆς ἢ ἐσχατολογικῆς κοινότητος θὰ προέλθῃ καὶ μία μικροτέρα ὁμάς, ἐκείνη τῶν δώδεκα Μαθητῶν, ὡς ὁ πρῶτος συγκεκριμένος πυρὴν τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ γεγονός ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐξέλεξε τὴν ὁμάδα τῶν Δώδεκα ἐξ ἐνός εὐρυτέρου κύκλου ἀκολούθων καὶ μαθητῶν Του μαρτυρεῖται ὑφ' ἀπάντων τῶν Συνοπτικῶν εὐαγγελιστῶν³⁴. Ἐξ ἀρχῆς τῆς δημοσίας δράσεως, φαίνεται, ὅτι πολλοὶ «ἠκολούθουν» τὸν Ἰησοῦν («ἦσαν γὰρ πολλοί»), μεταξύ τῶν ὁποίων

33. Ἰ. Δ. Καραβιδόπουλου, Ἀπαρχαὶ Ἐκκλησιολογίας εἰς τὸ κατὰ Μάρκον Εὐαγγέλιον, Θεσσαλονίκη 1972, σελ. 48.

34. Μάρκ. 3,13-19· Ματθ. 10,1 ἐξ· Λουκ. 6,12-16 (Ἰ. Δ. Καραβιδόπουλου, Ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 49).

ἦσαν «τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ» (Μάρκ. 2,15), ὡς ἐπίσης καὶ «ἕτεραι πολλαὶ» γυναικες, «αἵτινες διηκόνουν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς» (Λουκ. 8,3).

Εἶναι δὲ γεγονός, ὅτι κατὰ τοὺς Εὐαγγελιστὰς Μᾶρκον καὶ Ματθαῖον ὁ Ἰησοῦς ἔχει ἤδη ἀρχίσει, πρὸ τῆς κλήσεως καὶ τῶν πρώτων ἀκόμῃ Αὐτοῦ μαθητῶν, νὰ κηρύσῃ «τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ» καὶ νὰ καλῆ τὸν λαὸν εἰς μετάνοιαν καὶ πίστιν «ἐν τῷ εὐαγγελίῳ» τῆς ἐλευσεώς Του (Μάρκ. 1,15), διότι «ἠγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. 4,17). Κατὰ δὲ τὸν τρίτον Εὐαγγελιστὴν, τὸν Λουκᾶν, ὁ Ἰησοῦς ἐδοξάζετο καὶ θαυμάζετο «ὐπὸ πάντων» (Λουκ. 4,15· 21) ὄχι μόνον «ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ» (4,22), ἀλλὰ καὶ ἐξ αἰτίας τῶν θαυματουργικῶν ἐνεργειῶν Του, διὰ τῶν ὁποίων «ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασι καὶ ἐξέρχονται» (4,36).

Τὰ στοιχεῖα ταῦτα ὅμως: μετάνοια, πίστις, κήρυξις τοῦ εὐαγγελίου καὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, θεραπείαι καὶ ἐκδιώξεις τῶν δαιμόνων ἐκ τοῦ ὄχλου καὶ τοῦ λαοῦ, φανερῶνουν ἀσφαλῶς τὴν δημιουργίαν μιᾶς σωτηριολογικῆς κοινότητος καὶ τὴν ὑπαρξίν κάποιας ἐκκλησιολογικῆς πραγματικότητος, μὲ σαφῆ ἐσχατολογικὴν προοπτικὴν. Ἡ ἀναφορὰ δὲ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου εἰς τὸ γεγονός τῆς μετονομασίας τοῦ Σίμωνος εἰς Πέτρον, πρὸ τῆς κλήσεως αὐτοῦ (Ἰωάν. 1,42), ὑποδηλοῖ, πιθανῶς, ἐν εἶδος «βαπτισματικῆς» ἐκκλησιολογικῆς ἐνεργείας τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ «βαπτισμὸς» οὗτος, προηγούμενος τῆς κλήσεως, παρέχει τὸ «ἀναγκαῖον» ἐκκλησιολογικὸν ὑπόβαθρον εἰς τὴν συγκεκριμένην ἐκλογὴν τοῦ Σίμωνος Πέτρου³⁵. Τῆς ἐντάξεως ταύτης τοῦ Σίμωνος εἰς τὴν «κοινότητα» τῶν πιστῶν, τοῦ σεσωσμένου νέου λαοῦ, διὰ τῆς ἀποστολῆς καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, προηγήθη ἀσφαλῶς ἡ μετάνοια καὶ ἡ ἐπιστροφὴ αὐτοῦ. Ὁ Σίμων γίνεται τὸ πρῶτον πιστός, ὡς Πέτρος καὶ μετὰ ταῦτα καλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ, ὡς μαθητῆς Αὐτοῦ³⁶.

Ἐκ τούτων γίνεται σαφές, ὅτι τῆς κλήσεως εἰς τὴν μαθητεῖαν καὶ τὴν ἀποστολικότητα πρόεχει ἡ «σύμπτυξις» τῶν ἀκολούθων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς σωτηριολογικὴν κοινότητα, καθόσον ὅπου ὁ Χριστὸς ἐκεῖ καὶ ἐκκλησία. Ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ προϋποτίθεται τῆς ἐκλογῆς μιᾶς συγκεκριμένης ομάδος μὲ εἰδικὰς ἐξουσίας καὶ ὄρισμένην ἀποστολήν. Ἡ κλήσις θὰ ἀπευθυνθῆ πρὸς τὸν ἐσχατολογικὸν τοῦτον λαόν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου θὰ εὕρῃ ἀπήχησιν ὁ χαρισματικὸς λόγος καὶ ἐκ τοῦ ποιμνίου τούτου θὰ προέλθῃ ἡ «ἡγεσία» τῆς ομάδος τῶν Δώδεκα. Ἡ ὁμάς τῶν Δώδεκα «γεννᾶται» ἐν τῇ κοινότητι, διὰ τῆς κλήσεως, προέρχεται ἐξ αὐτῆς, ἀνδροῦται ἐντὸς αὐτῆς καὶ τελικῶς θὰ διακονήσῃ αὐτὴν

35. Πρβλ. Σ. Ἀγορίδου, Πέτρος καὶ Ἰωάννης, σελ. 29-31, ὅπου ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ὀνόματος τοῦ Σίμωνος εἰς Πέτρον ἐνέχει μᾶλλον «προφητικὸν χαρακτῆρα».

36. Βλ. Κ. Η. R e n g s t o r f, «μαθητής», ἄρθρον, ἐν Th. D.N.T., τόμ. IV, σελ. 446.

ἐν τῇ ἱστορικῇ καὶ ἐσχατολογικῇ πορείᾳ τῆς. Διὰ τοῦτο ἡ θέσις τῶν Δώδεκα γίνεται κατανοητὴ μόνον εἰς τὴν σχέσιν αὐτὴν μεταξὺ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ λαοῦ Του, ἐκτὸς αὐτῆς τῆς σχέσεως καὶ συναφείας δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀκατανόητος ἢ ὑπαρξίς Συλλόγου Μαθητῶν³⁷. Τὸ γεγονὸς δὲ ὅτι οἱ Μαθηταὶ ἀνῆκον σωτηριολογικῶς εἰς τὸν Θεὸν πρὶν ἀκόμῃ δεχθῶν τὴν κλήσιν καὶ ἀκολουθήσουν τὸν Ἰησοῦν, ἐνισχύει τὴν ἄποψίν μας ταύτην³⁸.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντων διαπιστοῦται ὅτι τῆς κλήσεως προηγούνται βασικὰ γεγονότα, ὡς ἡ συνειδητοποίησις τοῦ μεσσιανικοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἰησοῦ, ἡ ἀκρόασις καὶ ἡ γνῶσις τοῦ ἀποκαλυπτικοῦ λόγου Του, ἡ μετοχὴ εἰς τὸ σωτηριολογικὸν σχέδιον τῆς θείας Οἰκονομίας, τὸ πραγματοποιούμενον διὰ τῆς σαρκώσεως τοῦ Λόγου, καθὼς καὶ ἡ ἐκκλησιολογικὴ προϋπόθεσις καὶ ἐνσωμάτωσις τοῦ καλουμένου εἰς τὴν ἐσχατολογικὴν κοινότητα τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Πάντα ταῦτα διαγράφουν μίαν ὀλόκληρον καὶ συγκεκριμένην ἱστορίαν «προπαρασκευῆς» τῶν καλουμένων, ὥστε διὰ τῆς κλήσεως οἱ «κατὰ πρόθεσιν κλητοὶ» (Ρωμ. 8,28) ν' ἀποβοῦν «σκεύη ἐκλογῆς» (Πράξ. 9,15).

(Συνεχίζεται)

37. Πρβλ. K. H. R e n g s t o r f, «Δώδεκα», ἄρθρον, ἐν Th. D.N.T., τόμ. Π, σελ. 327.

38. Σ. Ἀ γ ο υ ρ ῖ δ ο υ, Ἡ Ἀρχιερατικὴ προσευχὴ τοῦ Ἰησοῦ, Θεσσαλονίκη 1965, σελ. 44.